2025/1100

18.6.2025.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2025/1100

od 23. svibnja 2025.

o donošenju smjernica za provedbu određenih kriterija odabira za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija utvrđenih u članku 13. Uredbe (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 ([1]), a posebno njezin članak 13. stavak 2.,

budući da:

(1) Uredbom (EU) 2024/1735 uspostavlja se zajednički pravni okvir za jačanje proizvodnog ekosustava za proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. U tom je okviru određivanje strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija važan mehanizam. Kriteriji odabira utvrđeni su u članku 13. Uredbe (EU) 2024/1735, u kojem se od Komisije zahtijeva i da donese provedbeni akt kojim se utvrđuju smjernice za osiguravanje jedinstvenih uvjeta za provedbu tih kriterija.

(2) Taj akt treba sadržavati barem konkretne smjernice o kriterijima utvrđenima u članku 13. stavku 1. točki (a) podtočki ii. i članku 13. stavku 1. točki (b) Uredbe (EU) 2024/1735. Te bi smjernice trebale olakšati procjenu je li dodatni proizvodni kapacitet za strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija prvi takve vrste ili najbolji raspoloživi kapacitet za proizvodnju tehnologije; i može li se takav dodatni proizvodni kapacitet smatrati znatnim.

(3) Kako bi se nacionalnim tijelima pružila dodatna pomoć, smjernice uključuju i opća razmatranja kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu kriterija utvrđenih u članku 13. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1735. Smjernice bi trebale olakšati i procjenu ispunjava li projekt kriterij okolišne održivosti iz članka 13. stavka 1. točke (c) te uredbe. Trebalo bi pojasniti i kako se može mjeriti prag ovisnosti o uvozu od 50 % iz članka 13. stavka 1. točke (a) podtočke i. te uredbe i na što se odnosi „znatan udio u svjetskoj proizvodnji” iz članka 13. stavka 1. točke (a) podtočke iii. te uredbe.

(4) Mjere iz ove Odluke u skladu su s mišljenjem komitološkog odbora za tehnologije s nultom neto stopom emisija,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smjernice za provedbu određenih kriterija odabira za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija utvrđenih u članku 13. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđene su u Prilogu ovoj Odluci.

([1]) SL L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. svibnja 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Smjernice za provedbu određenih kriterija odabira za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija utvrđenih u članku 13. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1735 ([1])

1. Opća razmatranja

Države članice kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija priznaju projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji koji doprinose postizanju ciljeva utvrđenih u članku 1. Uredbe (EU) 2024/1735 i koji ispunjavaju barem jedan od kriterija utvrđenih u članku 13. stavku 1. te uredbe.

Pri procjeni ispunjava li projekt ciljeve utvrđene u članku 1. Uredbe (EU) 2024/1735 države članice mogu razmotriti može li se projektom doprinijeti klimatskim i energetskim ciljevima Unije, uključujući otpornost i održivost lanaca opskrbe s nultom neto stopom emisija. Države članice trebale bi uzeti u obzir kontrolu u uključenim poduzećima i omjer uključenosti svakog poduzeća u projekt, posebno s obzirom na mogući utjecaj aktera iz trećih zemalja. Kontrolu treba tumačiti kako je definirano u članku 3. stavcima 2. i 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004.

Kako bi se osigurala ujednačena primjena kriterija, zahtjevi za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji se priznaju kao strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija podnose se relevantnoj državi članici na unaprijed utvrđenom obrascu sa službenih internetskih stranica Komisije ([2]).

Komisija snažno potiče države članice da primjenjuju tako opisani postupak podnošenja zahtjeva. Taj je postupak osmišljen kako bi se olakšala priprema, sigurno podnošenje i preispitivanje zahtjeva za status strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Države članice se potiče i da imenuju jedno ili više tijela kao nacionalnu kontaktnu točku odgovornu za obradu zahtjeva za status strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Nacionalna kontaktna točka koordinira evaluaciju kriterija odabira utvrđenih u članku 13. Uredbe (EU) 2024/1735. Trebala bi osigurati da se u postupku podnošenja zahtjeva primjenjuje dosljedan i strukturiran pristup te pospješuje brza i točna komunikacija između nacionalnih tijela i Komisije. Kontaktna točka kao sastavni dio postupka podnošenja zahtjeva pomaže državama članicama da osiguraju pojednostavnjenje i učinkovitost postupka, čime se poboljšava koordinacija s Komisijom i povećava transparentnost postupka evaluacije.

2. Proizvodni objekt koji je „prvi takve vrste”

Proizvodni objekt „prvi takve vrste” iz članka 13. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 definiran je u članku 3. točki 32. te uredbe kao „nov ili znatno moderniziran objekt za tehnologiju s nultom neto stopom emisija koji pruža inovacije u postupku proizvodnje tehnologije s nultom neto stopom emisija koja još nije u znatnoj mjeri prisutna u Uniji ili za koju nije preuzeta obveza da će se izgraditi u Uniji”. Stoga je objekt „prvi takve vrste” objekt i. u kojem se proizvode tehnologije s nultom neto stopom emisija navedene u članku 4. te uredbe i ii. koji ima inovacijski potencijal u pogledu postupka proizvodnje tehnologije s nultom neto stopom emisija koji još nije u znatnoj mjeri prisutan ili se još ne planira izgraditi u Uniji u smislu da objekt koji može proizvoditi usporedivi proizvod, proces ili rezultate ne bi trebao već postojati u Uniji niti bi trebala biti preuzeta obveza da će se izgraditi u Uniji. Inovacijski potencijal ne bi trebao podrazumijevati samo manje promjene ili poboljšanja.

([1]) Uredba (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 (SL L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

([2]) https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/net-zero-industry-act/strategic-projects-under-nzia/strategic-projects-application-process_en?prefLang=hr.

Pojam „inovacija” iz točke ii. temelji se na njezinoj široj primjeni u zakonodavnom okviru Unije, uključujući Uredbu (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]). Ako se inovacija već koristi u području istraživanja i razvoja ili maloj proizvodnji u Uniji, može se smatrati da nova proizvodnja velikih razmjera te inovacije još nije u znatnoj mjeri prisutna u Uniji. Objekt u kojem se prvi put upotrebljava inovativni materijal u Uniji mogao bi se smatrati prvim takve vrste čak i ako je taj materijal ispitan u pilot-objektima unutar Unije. Prema toj klasifikaciji mogu se priznati i paralelni projekti koji se provode u isto vrijeme.

3. **Najbolja dostupna tehnologija s nultom neto stopom emisija**

Pojmovi „najbolja dostupna” u kontekstu „tehnologije s nultom neto stopom emisija” i pojam „najbolji raspoloživi” u kontekstu „proizvodnog kapaciteta” navedeni su u članku 13. stavku 1. točki (b) i članku 13. stavku 2. točki (a) Uredbe (EU) 2024/1735. „Proizvodni kapacitet” je u članku 3. stavku 33. definiran kao „ukupni izlazni kapacitet tehnologija s nultom neto stopom emisija proizvedenih u okviru projekta proizvodnje ili, ako se u okviru projekta proizvodnje proizvode posebne komponente ili posebni strojevi koji se primarno upotrebljavaju za proizvodnju takvih proizvoda, a ne sami gotovi proizvodi, izlazni kapacitet gotovih proizvoda za koje se takve komponente ili posebni strojevi proizvode”.

Koncept „najboljih raspoloživih” kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija tumači se uzimajući u obzir širi kontekst Uredbe (EU) 2024/1735 i zakonodavnog okvira Unije, uključujući Direktivu (EU) 2024/1785 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), u kojoj se definiraju „najbolje” i „raspoložive tehnike”. Ta se definicija primjenjuje na okolišnu učinkovitost, ali može se prilagoditi i primijeniti na prakse proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. U skladu s tim, „najbolja dostupna” proizvodnja tehnologije upućuje na najdjelotvornije i najnaprednije aktivnosti i operativne metode koje postoje, s naglaskom na tehnološkoj učinkovitosti i inovacijama proizvodnih praksi.

„Najbolja dostupna” tehnologija iz članka 13. Uredbe (EU) 2024/1735 tumači se kako slijedi:

(a) „najbolji” proizvodni kapacitet jednak je najdjelotvornijem i najnaprednijem stupnju razvoja proizvodnih aktivnosti i njihovih načina rada u kojem se očituje praktična prikladnost određenih tehnika;

(b) „dostupna tehnologija” jednaka je tehnologijama s nultom neto stopom emisija koje se razvijaju u razmjerima koji omogućuju njihovu primjenu u relevantnom industrijskom sektoru u ekonomski i tehnički održivim uvjetima, uzimajući u obzir povezane troškove i koristi, bez obzira na to proizvode li se ili su već u upotrebi u Uniji, pod uvjetom da su razumno dostupne subjektima.

Druga mogućnost tumačenja „najbolje dostupne” proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija je da je to potencijal projekta da proizvodi trenutačno najbolje dostupne proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija na unutarnjem tržištu. U skladu s tim, „najbolja dostupna” tehnologija mogla bi se sastojati od proizvoda s boljim svojstvima u usporedbi s proizvodima koji su trenutačno dostupni na unutarnjem tržištu. Procjene bi se trebale temeljiti na vjerodostojnim izvorima kao što su tehnička izvješća i podaci o tržištu.

Ako je predmetna tehnologija s nultom neto stopom emisija već obuhvaćena područjem primjene postojećeg zakonodavstva Unije o okolišnoj učinkovitosti, kao što su, među ostalim, Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([5]), Uredba (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) i Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]), tehnologije s nultom neto stopom emisija s najvišim ili drugim najvišim razredom energetske učinkovitosti smatraju se najboljim dostupnim tehnologijama ako pripadaju najvišem ili drugom najvišem razredu u okviru razreda učinkovitosti koji se primjenjuju.

([3]) Uredba (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipovima) (SL L 229, 18.9.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

([4]) Direktiva (EU) 2024/1785 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) i Direktive Vijeća 1999/31/EZ o odlagalištima otpada (SL L, 2024/1785, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj).

([5]) Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (preinaka) (SL L 285, 31.10.2009., str. 10., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([6]) Uredba (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda, izmjeni Direktive (EU) 2020/1828 i Uredbe (EU) 2023/1542 te stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ (SL L, 2024/1781, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([7]) Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

4. **Znatan proizvodni kapacitet**

Primjenjuje se barem jedna od sljedećih metoda kako bi se utvrdilo može li se proizvodni kapacitet smatrati „znatnim” u skladu s člankom 13. stavkom 1. točkom (a) podtočkom ii. Uredbe (EU) 2024/1735.

(a) Ako se planirani godišnji proizvodni kapacitet projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija može mjeriti u gigavatima (GW), kapacitet od 1 GW ili više godišnje za najmanje jedan gotovi proizvod, posebnu komponentu ili posebni stroj koji se primarno upotrebljava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija na jednoj proizvodnoj lokaciji smatra se znatnim.

(b) Ako se planirani godišnji proizvodni kapacitet projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ne može mjeriti u GW, njegov planirani kapacitet može se smatrati znatnim ako je jednak ili premašuje godišnji proizvodni kapacitet bilo kojeg od deset najvećih projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija iste ili jednakovrijedne vrste koji se već provode u Uniji, a čiji se godišnji proizvodni kapacitet izračunava na temelju tržišnih podataka za prethodnu godinu koji proizlaze iz vjerodostojnih izvora kao što su tehnička izvješća i podaci o tržištu.

(c) Ako su projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija vertikalno integrirane proizvodne lokacije, njihov se kapacitet može smatrati znatnim ako se na istoj lokaciji proizvodi više od jednog gotovog proizvoda, posebne komponente ili posebnog stroja koji se primarno upotrebljava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija.

(d) Ako je trenutačni proizvodni kapacitet Unije za gotovi proizvod, posebnu komponentu ili posebni stroj koji se prvenstveno upotrebljava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija manji od referentne vrijednosti od 40 % utvrđene u članku 5. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU) 2024/1735, „znatnim” se može smatrati i proizvodni kapacitet manji od proizvodnog kapaciteta utvrđenog u točkama (a) i (b) ovog odjeljka. Moguće je procijeniti može li se manji proizvodni kapacitet smatrati znatnim na temelju Komisijina praćenja napretka Unije u ispunjavanju te referentne vrijednosti u skladu s člankom 42. stavkom 1. točkom (b) te uredbe. Ako takve relevantne informacije ne postoje, podnositelj zahtjeva za status strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija može državi članici dostaviti vjerodostojna tehnička izvješća i podatke o tržištu.

Pri utvrđivanju osigurava li projekt znatan proizvodni kapacitet u skladu s točkama od (a) do (d), države članice mogu dodatno razmotriti je li projekt u skladu sa strateškim prioritetima Unije, otpornošću lanaca opskrbe i okolišnom održivošću.

5. **Smjernice o drugim kriterijima utvrđenima u članku 13. Uredbe (EU) 2024/1735**

(a) Okolišna održivost

Kako bi se utvrdilo ispunjava li projekt kriterij iz članka 13. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) 2024/1735, u okviru projekta trebalo bi dokazati da se primijenjenim praksama znatno i trajno smanjuju emisije ekvivalenta CO_2 i ujedno optimiziraju posredne koristi za okoliš u pogledu emisija onečišćujućih tvari u zrak, vodu i tlo, kao i u pogledu energetske učinkovitosti, učinkovitosti vode i materijala te uporabe opasnih tvari. Ta smanjenja:

i. temelje se na procjeni izbjegnutih tona ekvivalenta CO_2, uz primjenu jasno definiranih pretpostavki i metodologije;

ii. čine temeljni cilj projekta i znatan doprinos smanjenju emisija u skladu s klimatskim i energetskim ciljevima Unije.

Država članica koja obrađuje zahtjev za status strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija osigurava da se emisije ne prebacuju na drugi sektor, već da je rezultat ukupno smanjenje emisija ekvivalenta CO_2. Nadalje, sve prakse navedene u članku 13. stavku 1. točki (c) Uredbe (EU) 2024/1735 moraju znatno i trajno smanjiti stope emisija ekvivalenta CO_2.

(b) Prag od 50 % ovisnosti o uvozu

Za potrebe članka 13. stavka 1. točke (a) podtočke i. Uredbe (EU) 2024/1735 prag od 50 % ovisnosti o uvozu tehnologije s nultom neto stopom emisija tumači se kao omjer ukupnog kumulativnog uvoza u Uniju iz svih trećih zemalja i ponude Unije u istoj godini.

Ažurirane informacije koje Komisija treba dostaviti u skladu s člankom 29. stavkom 2. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2024/1735 države članice mogu, ako su dostupne, koristiti kao referentnu točku pri utvrđivanju ovisnosti o uvozu. Ako takve informacije ne postoje, države članice mogu utvrditi ovisnost o uvozu na temelju drugih vjerodostojnih izvora kao što su tehnička izvješća i podaci o tržištu.

(c) Znatan udio svjetske proizvodnje i ključna uloga u otpornosti

Za potrebe članka 13. stavka 1. točke (a) podtočke iii. Uredbe (EU) 2024/1735

i. pojam „znatan udio u svjetskoj proizvodnji" znači projekt proizvodnje gotovog proizvoda, posebne komponente ili posebnog stroja čiji proizvodni kapacitet u Uniji premašuje 15 % globalnog proizvodnog kapaciteta, što odgovara referentnoj vrijednosti za globalnu proizvodnju utvrđenoj u članku 5. stavku 1. točki (b) Uredbe (EU) 2024/1735 i koji se treba utvrditi na temelju Komisijina praćenja napretka Unije u ispunjavanju te referentne vrijednosti u skladu s člankom 42. stavkom 1. točkom (b) te uredbe.

   Ako takve relevantne informacije ne postoje, podnositelj zahtjeva za status strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija može državi članici dostaviti vjerodostojna tehnička izvješća i podatke o tržištu.

ii. Nadalje, pojam „ključna uloga u otpornosti Unije" iz članka 13. stavka 1. točke (a) podtočke iii. Uredbe (EU) 2024/1735 tumači se kao izravan učinak projekta na sigurnost lanaca opskrbe Unije, njezinu energetsku neovisnost ili stratešku autonomiju.